

Tyypillisen vanhan ja tuoreessa puvussa olevan nigricans-alalajin sepelhanhen poimiminen nimialalajin berniclojen joukosta ei normaalisti tuota vaikeuksia linnun erittäin tummanruskean selkäpuolen ja vatsan, laajasti valkoisen ja etuosastaan yhtyvän kaulurin sekä laajalti puhtaanvalkoisen kuvelaikun perusteella. Kiinnitä erityistä huomiota berniclan höyhenpuvun kylmänharmaaseen värisävyyteen, joka on yleensä hahmotettavissa myös erittäin kuluneesta linnusta. Iso-Britannia 25.1.2014. NIK BORROW

Ensimmäinen kesäinen

nigricans

-alalajin **sepelhanhi** Suomessa

Vöyrissä valokuvattiin Suomen ensimmäinen kesäinen *nigricans*-alalajin sepelhanhi. Suomen aiemmat *nigricans*-havainnot ovat keväältä ja syksyltä, jolloin tärkeimmät pukutuntomerkit on mahdollista havaita jopa muuttavilta linnuilta. Kesäisen, erittäin kuluneessa puvussa olevan yksilön määrittäminen on monin verroin haastavampaa.

Klassisella, melko tuoreessa puvussa olevalla vanhalla nigricans-alalajin sepelhanhella erittäin tummanruskea selkäpuoli ja vatsa eivät muodosta selkeästi havaittavaa värieroa mustan kaulan ja rinnan kanssa. Toisaalta nämä kontrastoituvat voimakkaasti erittäin leveistä valkeista höyhenkärjistä muodostuvaan laajaan ja melko yhtenäiseen kuvelaikkuun. Linnun puhtaanvalkoinen kauluri on myös varsin leveä ja yhtyy alaosastaan selvästi kaulan etuosassa. Kalifornia, Yhdysvallat 28.12.2008. CHRIS GIBBINS

Maantieteellisesti eroavien sepelhanhipopulaatioiden määrittäminen ja niiden erottaminen toisistaan on edelleen melko huonosti tunnettua, ja perinteisesti sepelhanhi on jaettu kolmeen alalajiin.

Suomessakin säännöllisenä läpimuuttajana tavattava nimialalaji *bernicla* pesii keskisen Siperian arktisella rannikkoalueella ja talvehtii Länsi-Euroopassa. Valkeavatsainen alalaji *hrota* pesii Pohjois-Kanadan arktisella tundralta, Grönlannissa, Huippuvuorilla sekä Frans Joosefin maalla ja talvehtii Pohjois-Amerikan itärannikolla, Irlannissa sekä Iso-Britannian pohjoisosissa. Kolmas ja höyhenpuvultaan tummin alalaji, *nigricans*, pesii Pohjois-Amerikan luoteisosissa ja koillisimmassa Siperiassa ja talvehtii Tyynenmeren rannikoilla sekä Pohjois-Amerikassa että itäisimmässä Kiinassa ja Japanissa. Joissakin yhteyksissä näitä alalajeja on myös ehdotettu omiksi lajeikseen.

Toisaalta alalajista *nigricans* on ehdotettu erotettavaksi pukutuntomerkeiltään erittäin muunteleva mutta geneettisesti *nigricansin* ja *hrotan* välimuotoisista yksilöistä muodostunut stabiili ja eristäytynyt populaatio, ”Grey-bellied Brant”, joka pesii Kuningatar Elisabetin saarilla arktisessa Kanadassa sekä talvehtii pääosin Washingtonin osavaltiossa. Tälle populaatiolle on myös ehdotettu alalajinimeä *nigricans* perinteisen *nigricansin* saadessa tietellisen lajinimen *orientalis*. Tässä artikkelissa nojaan Eu-

Risteytyminen todellinen ongelma

Tämän linnun on epäilty olevan peräisin laajasti muuntelevasta nigricansin ja hrotan välimuotoisista yksilöistä muodostuneesta ”Grey-bellied Brant”-populaatiosta, joka talvehtii rajoitetulla alueella Amerikan länsirannikolla. Tämänäköisiä, yleensä populaation tummimmasta päästä olevia yksilöitä on dokumentoitu muutamia myös Irlannista ja Iso-Britanniasta, mutta lintujen erottaminen nigricansin ja hrotan tai jopa esimerkiksi berniclan ja hrotan välisistä risteymistä on käytännössä mahdotonta. Linnun rusehtavanharmaa vatsapuoli kontrastoituu selvästi mustaan rintaan ja väri ulottuu aavistuksen verran myös jalkojen taakse. Tämän populaation linnuilla on usein melko leveä valkoinen kauluri, joka useimmiten katkeaa heikosti kaulurin etuosassa mutta voi myös harvinaisena yhtyä kaulurin etuosan alareunassa. Huomaa linnun hrotaa tummempi mutta selvästi nigricansia vaaleamman harmaanruskea selkäpuoli. Lisäksi kupeet ovat suhteellisen laajasti valkeat, mutta kuvähöyhenten keskustat ovat melko laajasti tummat tehden kuvelaikusta tuoreessakin puvussa tyyppillisesti juovikkaan. Irlanti 25.2.2014. MATTHEW SILK

Terminologian yksinkertaistamiseksi puhun tässä artikkelissa alalajitaksonien välisten sekapesintöjen tuottamista pukutuntomerkeiltään välimuotoisista yksilöistä risteyminä. Vaikka *berniclan* ja *nigricansin* pesimäalueet eivät kohtaa itäisessä Siperiassa, *nigricans*-koiraiden tiedetään dispersoivan läntisemmille *berniclojen* pesimäseuduille ja risteytyvän siellä *bernicla*-naaraiden kanssa.

Tällaisia sekapesintäalueita on kirjallisuudessa kuvattu olevan Lenajoen suiston ja Taimyirin niemimaan välisellä alueella, ja näiden tuottamien risteymäpoikasten on oletettu muuttavan talvehtimaan *berniclojen* talvehtimisalueille Länsi-Eurooppaan. Koska sepelhanhet

muuttavat yleensä talvehtimisalueille perhekuntina, tällaisten sekapesintöjen epäsuora toteaminen on ollut melko suoraviivaista.

Nigricansin ja *berniclan* onnistuneiden sekapesintöjen tuottamia jälkeläisiä on Euroopassa havaittu ainakin Iso-Britanniassa, Belgiassa ja Alankomaissa. Nykyisin Iso-Britanniassa, Norfolkien maakunnassa sepelhanhiparvissa talvehtii vuosittain yhdestä kahteen *nigricans*-alalajin sepelhanhea. Parhaina talvina alueella on havaittu jopa kuusi puhtaaksi *nigricansiksi* tulkittua yksilöä. Nämä havainnot ovat koskeneet pääasiassa vanhoja lintuja, vaikka kahdessa tapauksessa onkin ollut kyse ensimmäisen talven linnuista.

Alkukevään vanhan (+2kv) nimialalajin sepelhanhen valkoinen kauluri on kapea ja rajoittuu vain kaulan sivuille. Huomaa kahden eri sukupolven selkäpuolen ja rinnan sivun höyhien selvä berniclalle tyypillinen harmaanruskea värisävy sekä laajalti tummakeskustaiset kuvehöyhenet, joiden kapeat valkeat reunukset kuluvat kesään mennessä olemattomiksi. Lisäksi alavatsan tummahkonruskea väri ulottuu selvästi jalkojen taakse kohti alaperää. Alankomaat 21.2.2015. HANNU HUHTINEN

Vaikka vanhan hrota-alalajin sepelhanhen kuvehöyhenet ovat laajalti valkoreunuksiset kuten nigricansilla, kokonaisuudessaan valkeahko vatsapuoli kontrastoituu jyrkkäräjäisesti mustaan rintaan. Hrotan valkoinen kauluri on berniclamaisen kapea, mutta sekä berniclasta että nigricansista poiketen hrotan vatsan takaosa jalkojen etupuolella on puhtaanvalkoinen. Huomaa myös aikuistyyppisten selkäpuolen höyhenten vaaleammat reunukset, jotka kontrastoituvat höyhenten sisäosiin voimakkaammin kuin muilla alalajeilla. Irlanti 9.12.2012. HANNU HUHTINEN

roopan rareiteetikomiteoiden yhteiselimen taksonomisen komitean (AERC TAC) käytäntöön perinteisistä kolmesta

alalajista ja niihin viitataan jatkossa nimillä *bernicla*, *hrota* ja *nigricans*.

Tämän linnun on epäilty olevan ensimmäisen sukupolven ja iältään toisen talven nigricans x bernicla -koirasristeymä, jolle muodostui jo ensimmäisenä talvena erittäin leveä valkea kauluri, joka on jopa voimakkaampi kuin puhtailla nigricansilla. Linnun selkäpuoli on myös väriltään melko nigricansmaisena tummanruskea vaikka aavistuksen harmaansävyinen, ja valkoiset kupeetkin kontrastoituvat laajana yhtenäisenä alueena selkä- ja vatsapuoleen. Vaikka linnun vatsapuoli on tuoreessa puvussa olevalle yksilölle selvästi liian vaalea ollakseen puhdas nigricans, tällaisen yksilön yksiselitteinen määrittäminen ilman tietoa sen historiasta on käytännössä mahdotonta. Iso-Britannia 21.1.2007. HANNU HUHTINEN

Norfolkissa on talvehtinut myös useita *nigricansin* ja *berniclan* sekapareja, joilla on todettu risteymäjälkeläisiä. Useat näistä risteymistä ovat palanneet samalle talvehtimisalueelle seuraavina vuosina, ja osa näistä tunnetuista risteymäyksilöistä on pariutunut puhtaan *berniclan* kanssa saaden myös onnistuneesti jälkeläisiä. Takaisinristeymät ovat pukutuntomerkeiltään muistuttaneet tyypillisiä nimialalajin yksilöitä, joten tällaisten erottaminen *bernicloista* on ollut ainakin maastossa käytännössä mahdotonta.

Edellä kuvattujen määrityshaasteiden vuoksi Norfolkian aluerareiteetikomitea onkin lanseerannut kolmiportaisen jaottelun *nigricans*-havaintojen arkistoinemiseksi. Luokkaan A on kelpuutettu vain rareiteetikomitean aiemmin määrittelemät tiukat kriteerit täyttäneet yksilöt, joiden pukutuntomerkkien on täytyntä sopia täysin klassiselle *nigricansille*. Luokkaan B on sijoitettu yksilöt, joilla on selviä *nigricansin* piirteitä, mutta risteymän mahdollisuutta ei ole täysin pystytty

poissulkemaan. Luokkaan C on sijoitettu tunnetut risteymät.

Suurimmalla osalla tunnetuista ensimmäisen sukupolven risteymistä valkoinen kauluri ei yhdy täysin kaulan etuosassa, vaikka satunnaisesti näilläkin voi olla täydellinen kauluri puhtaan *nigricansin* tapaan. Neutraalissa valaistuksessa tarkasteltaessa risteymälintujen kupeiden takaosan höyhenten kärjissä on tyypillisesti heikko buffi värisävy eivätkä höyhenten kärjet loista edes tuoreessa puvussa yhtä puhtaanvalkoisina kuin *nigricansilla*. Risteymillä myös selkäpuolen tummanruskea väri on tyypillisesti kylmän harmaansävyinen, mutta tämän tulkitseminen on erittäin herkkä vallitseville valaistusoloille. Pitää muistaa, että Britanniassa lintujen pukutuntomerkkejä tutkitaan nimenomaan talvella, jolloin lintujen höyhenpuku on vielä suhteellisen tuore, ja siksi näitä määrityskriteereitä ei voi soveltaa Suomessa loppukevällä muutolla nähtäviin lintuihin saatikka erittäin kuluneessa puvussa oleviin kesäisiin yksilöihin.

Nuori toisen kalenterivuoden nigricans-alalajin sepelhanhi voi olla erittäin kuluneessa puvussa jo alkukevästä, ja siksi tällaisen yksilön erottaminen berniclasta on erittäin haasteellista. Päästä ja kaulasta alkaneen ruumiinhöyhenten sulkasadon vuoksi linnun valkoinen kauluri on jo nigricansille tyypillisen leveä ja selvästi etuosastaan yhtyvä. Huomaa myös selkäpuolen ja siiven yläpeitinhöyhenten nuoruuspuvusta jäljellä olevien vaaleampikärkisten höyhenten selvä lämpimämpunaruskea värisävy ilman berniclan höyhenille ominaista harmahtavaa sävyä. Kalifornia, Yhdysvallat 29.3.2007. TOM GREY

Höyhenpuvultaan mustanruskea nigricans voi äärimmillään kulua loppukesään mennessä lähes kokonaan beigenvalkoiseksi. Huomaa kuitenkin tälläkin yksilöllä erittäin leveä ja etuosastaan yhtyvä valkea kaulanrengas, joka on tässä tapauksessa ainoa tähän alalajiin viittaava tuntomerkki. Oregon, Yhdysvallat 25.7.2013. STEVE BYLAND

Harhautuminen Eurooppaan

Nigricans-alalajin sepelhanhi on säännöllinen mutta harvalukuinen talvivieras Irlannissa, Iso-Britanniassa ja läntisimmässä Manner-Euroopassa. Suurin osa havainnoista koskee yksittäisiä vanhoja lintuja, jotka saapuvat samalle talvehtimisalueelle vuodesta toiseen. Lintujen tiedetään harhautuvan Länsi-Eurooppaan kahdella tavalla. Nearktiset *nigricansit* ovat tyypillisesti lyöttäytyneet kanadalaisten *hrota*-sepelhanhien seuraan ja ylittäneet Atlantin näiden hanhien tal-

vehtimisalueelle Brittein saarille. Toisaalta osa *nigricanseista* tulee Eurooppaan itäisestä Siperiasta, josta ne ylittävät koko palearktisen alueen *berniclojen* muuttoparvissa. Näin ollen *nigricanseja* harhautuu Eurooppaan kahdesta ilman-suunnasta.

Edellä esitettyyn harhautumiskuvaan sopivat myös naapurimaissamme tehdyt *nigricans*-havainnot. Ruotsissa on havaittu vuoden 2014 loppuun mennessä 127 *nigricans*-alalajin sepelhanhea, ja käytännössä kaikki havainnot on tehty joko *berniclan* kevätmuuton aikaan toukokuun lopulla tai

Suomen havainnot

Suomen aiemmat havainnot *nigricans*-alalajin sepelhanhesta ovat koskeneet joko hyvässä valaistuksessa havaittuja keväisiä, arktisten *berniclojen* mukana muuttaneita yksilöitä tai myöhäissyksyisten *bernicla*-parvien mukana levähtäneitä paikallisia lintuja. Huomionarvoista on se, ettei yhdestäkään aiemmasta havainnosta ole ollut käytettävissä valokuvia, johon määrittämisen ja hyväksymisen olisi voinut perustaa, vaan havaintojen arviointi on perustunut ainoastaan pukutuntomerkkien kirjalliseen kuvaukseen. Tällainen arviointiprosessi poikkeaa suuresti Länsi-Euroopan maiden käytännöistä, joissa talvehtivia lintuja on pystytty aina tarkastelemaan pitkäkestoisesti ja rareiteettikomitealla on tyypillisesti ollut käytössä runsaasti kuvamateriaalia. Suomen tapauksessa tämä tarkoittaa väistämättä sitä, että risteytämähämällisyys on näissä havainnoissa aina olemassa. Se pitää muutenkin hyväksyä eräänlaisena itsestäänselvytytenä vaikeita alalajitaksona määrätettäessä ja komiteamielessä käsiteltäessä.

Rareiteettikomitean käsittelyssä olleen kesäisen sepelhanhan pukutuntomerkit analysoitiin huolella, ja linnun määrittämiseksi ja nimeämiseksi pyydettiin asiantuntijalausuntoja amerikkalaisilta ornitologeilta, joilla on hyvää kokemusta *nigricansin* määrittämisestä erityisesti niiden muutto- ja talvehtimisalueilta, mutta myös kuluneista yksilöistä alalajin pesimä- ja sulkimisalueilta. Lisäksi

Vaikka Vöyrin linnun höyhenpuku on voimakkaasti kulunut, sen selkä ja rinta näyttävät tällaisessa valaistuksessa yllättävän mustanruskealta ilman berniclaan viittaavia harmaita värisävyjä. Tummempaan selkäpuoleen kontrastoituvat myös yhtenäisen valkeat kupeet, vaikka kuvehöyhenten kärkiosien kulumisen myötä höyhenten tummemmat tyviosat tulevatkin näkyviin muodostaen alueelle tummia poikkijuovia. Yksityiskohtaisemmassa tarkastelussa linnun kaulasepel vaikuttaa kaulan sivuilla poikkeuksellisen leveältä, vaikka kaulan edessä sepelen yläreunassa valkoiset höyhenkärjet ovatkin kuluneet lähes pois. Lisäksi sepel on kulunut buffinsävyiseksi mutta se näyttää yhtyvän sekä niskassa että etuosan alareunassa. Vöyri 28.7.2015 ARI VALKOLA

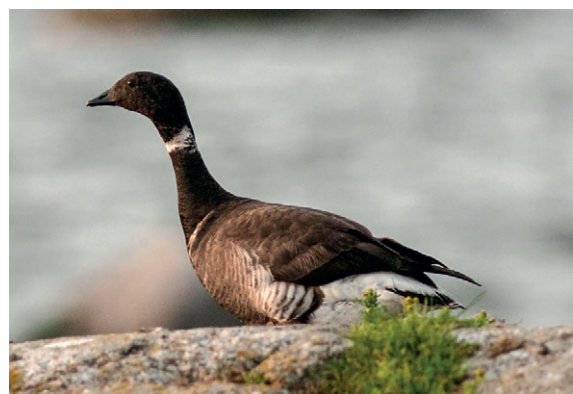

useita lausuntoja pyydettiin erityisesti Iso-Britannian ja Irlannin ornitologeilta, joilla on kokemusta *nigricansien* arvioimisesta harvinaisuusnäkökulmasta sekä maastokokemusta myös erilaisista *nigricans*-risteymistä. Vöyrin linnun pukutuntomerkkejä on käsitelty yksityiskohtaisemmin kuvateksteissä.

Lausuntojen perusteella Vöyrin linnun tuntomerkit sopivat erittäin hyvin *nigricansille*. Erityisesti selän ja vatsapuolen lämpimänruskea värisävy sopii kesäiselle kuluneelle *nigricansille*, ja toisaalta mahdollisilla risteymillä tämä värisävy olisi tyypillisesti harmaampi. Myös erittäin leveä ja täydellinen sekä lähes valkoinen, vaikkakin yläosastaan voimakkaasti kulunut kaulasepel sopii yksinomaan *nigricansille*.

Kokonaisuudessaan lintu vastaa siis hyvin Amerikassa esiintyvää kesäistä *nigricansia*. Myös eurooppalaiset lausuntojen antajat olivat lähes yhtä mieltä siitä, että Vöyrin lintu olisi hyväksyttävissä *nigricansiksi*, koska linnussa ei ainakaan ole nähtävissä mitään *bernicla*-risteymään viittaavia piirteitä. Toisaalta lintu ei varmaankaan olisi erotettavissa vaikeimmista risteymistä, mutta ainakaan tyypillinen ensimmäisen sukupolven risteymä se ei asiantuntijoiden mielestä olisi.

Jos ajatellaan alalajitaksonien määrittämisen ongelmallisuutta ylipäänsä ja sitä tosiasiaa, että jos tällaista lintua ei hyväksyttäisi *nigricansina*, ei tällaisessa puvussa olevia *nigricanseja* voisi jatkossakaan

Kovassa auringonvalossa voimakkaasti kuluneet selkä- ja vatsapuolen höyhenet näyttävät nigricansilla lämpimän ruskeilta, kun taas mahdollisilla risteymillä (välimuotoisilla) tämä värisävy olisi tyypillisesti harmaampi. Muun muassa tämän perusteella ei rareiteettikomitean mielestä risteymän mahdollisuutta ole Vöyrin linnun tapauksessa syytä ottaa huomioon. Vöyri 28.7.2015.

ARI VALKOLA

harvinaisuusnäkökulmasta määrittää. Näiden argumenttien perusteella rareiteettikomitea päätti julkaista havainnon luonnollisella tavalla harhautuneeksi vanhaksi (+2kv) *nigricans*-alalajin sepelhanheksi.

niiden syysmuutolla loka–marraskuussa. Vastaavasti Viron kaikki kuusi *nigricans*-havaintoa on tehty *berniclan* syysmuuton aikaan syyskuun lopun ja marraskuun alun välisellä ajalla. Norjasta on vain yksi keväinen muuttoaikainen havainto toukokuun lopulta, mikä tukee olettamusta, että Suomen ja Ruotsin havainnot koskevat Siperiassa pesiviä itäisen muuttoreitin hanhia.

Havainnot kesäisistä *nigricanseista* ovat Euroopassa äärimmäisen poikkeuksellisia. Loppukesäisiä havaintoja luonnonvaraisesti harhautuneista yksilöistä ei tunneta, ja siksi kesäisten lintujen määrittämiseksi ei ole muodostunut selkeitä käytäntöjä.

Määrittämisen haasteet

Sepelhanhitaksoneista rakenteellisesti tukevin ja erityisesti paksukaulaisin *nigricans* on alalajeista myös kaikkein kontrastikkain antaen erityisesti tuoreessa puvussa varsin mustavalkoisen vaikutelman. Nimialalajin *berniclasta* poiketen vanhan *nigricansin* mustaan kaulaan muodostuu laajalti valkoisista höyhenten kärjistä erittäin leveä valkoinen kaula-

sepel, joka yhtyy tyypillisesti vähintään kaulan etuosan alareunassa. Joskus *nigricansin* valkoinen kauluri yhtyy myös niskassa muodostaen helposti erotettavan yhtenäisen kaularenkaan. Kauluri on tyypillisesti koiralla leveämpi kuin naaraalla, jolla sepel voi joskus jopa katketa aavistuksenomaisesti kaulan etuosassa.

Nigricansin selkäpuoli on kokonaisuudessaan erittäin tasan tummanruskea, ilman *berniclan* harmahtavaa värisävyä tai *hrotan* vaaleampia höyhenten reunuksia. Myös kupeiden etuosa sekä vatsa ovat tummanruskeat, ja niiden väriero mustaan rintaan on vähäinen. Sen sijaan tumman vatsan ja puhtaanvalkean alaperän välillä on raju kontrasti. Vatsapuolen tummanruskeat höyhenalueet ovat *nigricans*-naaraila yleensä hieman koiraita vaaleammat. *Nigricansin* kupeiden takaosan höyhenet ovat kärkiosistaan laajasti puhtaanvalkoiset muodostaen muuten erittäin tummanruskeaan höyhenpukuun kontrastoituvan laajan valkoisen kuvelaikun.

Siperialaisten *nigricansien* on myös todettu olevan selkä- ja vatsapuolelta aavistuksen vaaleammanruskeita kuin nearktisten lintujen, ja siksi Manner-Euroopassa ja Englannin itärannikolla harhailijoina tavattavat todennäköisem-

Pesimäalueella kuvatun kesäisen vanhan *nigricansin* selkä- ja vatsapuoli ovat kuluneet varsin vaaleanruskeiksi kontrastoituen selvästi mustaan rinnan yläosaan. Lisäksi kupeiden takaosan vaaleat höyhenten kärjet ovat kuluneet lähes kokonaisuudessaan ja siksi *nigricansille* tyypillinen puhtaanvalkoinen kuvelaikku ei ole lainkaan näkyvässä. Sen sijaan valkoinen kauluri on vielä kuluneenakin erittäin leveä ja etuosastaan yhtyvä. Huomaa myös *nigricansille* tyypilliset kuluneiden ruumiinhöyhenten lämpimänruskea värisävy sekä kupeiden etuosan parissa vaihtuneessa höyhenessä oleva varsin leveä ja puhtaanvalkoinen kärkiosa. Alaska, Yhdysvallat 27.5.2009. DAVID STIMAC

Tämän *nigricans*-alalajin sepelhanhen ruumiinhöyhent ovat jopa poikkeuksellisen mustanruskeita, ja siksi esimerkiksi kontrastia rinnan mustan alaosaan ja vatsan etuosan välillä on erittäin vaikea hahmottaa. Toisaalta valkoinen sepel vaikuttaa melko kapealta ja näyttää katkeavan kaulan etuosassa, mikä toisaalta tekee tästä yksilöstä poikkeuksellisen. Washington, Yhdysvallat 5.1.2014. NICK DEAN

Kesäisen kuluneessa puvussa olevan nimialalajin sepelhanhen valkoisesta kaulurista on jäljellä enää kapea alaosa, ja kuvehöyhenten vaaleammat kärjet ovat kuluneet olemattomiksi ja selvästi rusehtavan sävyisiksi. Huomaa berniclalle tyypilliset kylmän harmaanruskeat selkä- ja vatsapuolen höyhenet, jotka eivät ole lainkaan niin lämpimänruskeat kuin kuluneella *nigricansilla* tyypillisesti. Turku 20.6.2008. TOM LINDROOS

min itäistä alkuperää olevat linnut voisivat olla keskimäärin vaaleampia kuin esimerkiksi Irlannissa tavattavat oletettavasti amerikkalaiset *nigricansit*.

On syytä huomata, että höyhenpuvun kulumisen myötä *nigricansin* mustanruskeat höyhenalueet muuttuvat vaaleamman lämpimänruskeiksi, eivät koskaan berniclamaisen harmaanruskeiksi, ja kaulasepelen valkoiset höyhenkärjet voivat kulua olemattomiksi tehden kaulurista kapeamman ja epäyhtenäisemmän. Lisäksi *nigricansin* kuvehöyhenten valkoiset kärkiosat kuluvat loppukevääseen mennessä yleensä voimakkaasti tuoden höyhenten harmaanruskeat

tyviosat näkyviin ja tehden kupeista kirjavan ja suttuisen näköisen. Lisäksi myös osittain nuoruuspuvussa olevilla ensimmäisen syksyn ja ensimmäisen talven *nigricanseilla* valkoinen kauluri voi olla merkittävästi rajoittuneempi kuin vanhalla linnulla, vaikkakin tyypillisesti kehittyneempi kuin samankäisellä *berniclalla*. Toisaalta esimerkiksi vatsapuolella olevat kuluneet nuoruuspuvun höyhenet voivat olla merkittävästi vaaleamman ruskeita. Näin olen sekä nuorten lintujen että vanhojen mutta erittäin kuluneessa puvussa olevien sepelhanhien määrittäminen alalajilleen on todellinen määrittäshaaste kokeneillekin harrastajille.

Suomen hyväksytyt *nigricans*-alalajin sepelhanhivhavainnot

Keväiset

22.5.1982 Virolahti, muuttava
20.5.1984 Kirkkonummi,
paikallinen/muuttava
31.5.1997 Virolahti, muuttava

Syksyiset

17.–20.10.1986 Lemland, paikallinen
30.9.–1.10.2000 Hanko, paikallinen
28.10.2011 Kontiolahti, paikallinen

Kesäiset

28.–29.7.2015 Vöyri, paikallinen